

CONTIDOS DE CULTURA AUDIOVISUAL II

Esta materia pretende iniciar os/as estudantes na fabricación das súas propias imaxes e dos seus propios produtos audiovisuais, de natureza tanto estática (como a fotografía) como dinámica (como o vídeo). Para isto cómpre que o alumnado estea en situación de analizar, relacionar e comprender os elementos que forman parte da cultura audiovisual do noso tempo. Faise necesario e pertinente facilitarlle ao alumnado ferramentas técnicas e educativas que lle axuden a xestionar a marea de datos, información, imaxes, sons e posibilidades creativas que diariamente recibe en case todos os ámbitos nos que se desenvolve a súa vida. A intensidade e a efectividade que conseguen as creacións plásticas realizadas en soporte dixital son, indubidablemente, dunha forza impresionante, posto que combinan sabida ou atinadamente imaxes, música e mensaxes sonoras. Trátase, daquela, de que o alumnado comprenda e analice a cultura audiovisual da sociedade na que vive e os medios de produción utilizados para xeralá; deste xeito, poderá ser quen de desenvolver un sentido crítico e persoal, para ordenar a información recibida e temperar a intensidade da potencia icónica que o mundo audiovisual xera. A adquisición de competencias para a análise dos elementos expresivos e técnicos, e a dotación de conciencia crítica, debe servir para crear unha cidadanía máis responsable, crítica e participativa. O alumnado necesitará saber ler os produtos audiovisuais para comprender a súa mensaxe e, de xeito complementario, empezar a xerar produtos dixitais, co fin de se comunicar e coñecer mellor a realidade da cultura audiovisual. No segundo curso de Cultura Audiovisual analízase a importancia da función expresiva da imaxe, o son e a música no proceso de creación de audiovisuais e, así mesmo, o alumnado comprenderá a organización da produción de audiovisuais e as características dos novos medios e das mensaxes publicitarias, co fin de valorar e realizar produtos audiovisuais sinxelos.

Dada a amplitude do temario, sumámonos ao criterio doutros grupos de traballo e destacamos en vermello os contidos básicos da materia que, según o recollido nas matrices especificadas na Orde do Ministerio de Educación, Cultura e Deporte ECD/1941/2016 do 22 de decembro, estrutúranse en 5 bloques:

- **Bloque 1 (30%): Integración de son e imaxe na creación de audiovisuais e novos medios**

- Explica as características físicas do son e o proceso de creación e difusión. **Analiza as características técnicas do son como a lonxitude e frecuencia de onda, e o timbre. A función expresiva do son: características técnicas.**
- Realiza gravacións de son con aparellos sinxelos e valora os resultados obtidos. Diferencia entre os sistemas de captación microfónica a partir das necesidades de obtención do son. Gravación do son: **tipos esenciais de microfonía.**
- Realiza edición dixital, convertendo pezas musicais dun sistema de son a outro (mono-estéreo, PCM wav, aiff-mp3) e avalía os resultados (tamaño, calidade, destino final, etc.) **A gravación e difusión musical: diferencia as características técnicas dos diferentes sistemas** (monofónicos, estereofónicos, dolby surround, 5.1, mp3, etc.).
- Constrúe pezas audiovisuais combinando imaxe e son, que integren voz en off, pezas musicais e efectos na narración visual. **Explica a relación perceptiva entre imaxe e son: diálogos, voz en off, efectos especiais e música.**
- **Analiza o valor funcional, expresivo e comunicativo dos recursos sonoros (voz, efectos e música) empregados nunha produción radiofónica ou nunha banda sonora dunha produción audiovisual.** Observa produtos audiovisuais e valora as funcións comunicativas e estéticas da integración de imaxe e son. Analiza o resultado perceptivo obtido ao modificar os elementos sonoros nunha produción audiovisual.

Adecuación da música e do son ás intencións expresivas e comunicativas. Integración do son nas producións audiovisuais.

- Relaciona a banda sonora de películas emblemáticas e a súa importancia na calidade do conxunto total da obra fílmica realizada. Analizar a calidade da composición musical nas bandas sonoras para o cine e a súa importancia no conxunto total da película. Elementos expresivos do son en relación coa imaxe. **Funcións da banda sonora. A banda sonora na historia do cine.** Grandes creadores. (Recoméndanse as BSO destas 6 películas:

* “Hasta que llegó su hora”

* “El Señor de los Anillos. El retorno del Rey”

* “El mago de Oz”,

* “Gladiator”

* “Pulp Fiction”

* “Con la muerte en los talones”

* “West Side Story”

- Analiza a composición musical de bandas sonoras en España e valora a calidade da construción musical realizada. Explica a evolución do cine español a través das bandas sonoras de películas emblemáticas e compositores salientables. **A banda sonora no cine español.** Principais compositores: Augusto Algueró, **Roque Baños**, **Bernardo Bonizzi**, Carmelo Bernaola, Antón García Abril, **Alberto Iglesias**, **José Nieto**, Alfonso Santisteban, Adolfo Waitzman, etc.

- Recoñece as diferenzas entre a realidade e a representación que nos ofrecen os medios sonoros. Valora a importancia da función expresiva da imaxe, o son e a música no proceso de creación de audiovisuais e de novos medios, analizando as funcións comunicativas e estéticas dos produtos audiovisuais. **Os fitos históricos do proceso de transformación nas linguaxes e nos medios técnicos no paso do cine mudo ao cine sonoro.**

- Identifica as funcións e necesidades dos sistemas técnicos empregados na integración de imaxe e son nun audiovisual.

- Analiza a técnica narrativa do cine mudo e as súas características técnicas. **O Slapstick** na obra de Max Sennet, Max Linder e Charlie Chaplin. **Explica as características principais da narrativa visual do cine mudo, facendo referencia a escenas emblemáticas na historia deste cine.**

- Comenta as diferenzas entre os gags visuais e sonoros no cine. **Comenta as diferenzas narrativas entre a comedia de chiste visual e sonoro.** A comedia visual en Buster Keaton e Harold Lloyd.

- Comedia dialogada. A obra cinematográfica de **Woody Allen** (recoméndanse “Annie Hall”, “Manhattan” e “Medianoche en París”). Comedia coral. A obra cinematográfica de **Luis García Berlanga** (recoméndanse “Bienvenido Mister Marshall”, “Plácido” y “Todos a la cárcel”). Analiza a composición visual nas comedias corais e explica a complexidade técnica da súa resolución narrativa. **Expor a complexidade técnica da comedia coral.**

- Bloque 2 (20%): Características da produción audiovisual e multimedia en diferentes medios

- Analiza a visión do mundo do cine en películas representativas. **Recoméndanse: “La noche americana” e “Cantando bajo la lluvia”.** Comentar o resultado artístico e técnico que utilizan os creadores na industria do cine e o teatro acerca do mundo do espectáculo. A industria cinematográfica, videográfica e televisiva segundo a evolución histórica das actividades de produción audiovisual. **Organigramas e función profesionais na produción de produtos audiovisuais.**

- Relaciona a evolución histórica da produción audiovisual e a radiodifusión coas necesidades e as características dos produtos demandados pola sociedade. **Recoñece as función dos equipos técnicos e humanos que interveñen nas producións**

audiovisuais e nos multimedia. Compara as características fundamentais das persoas destinatarias da programación de emisións de radio e televisión. Analizar as características técnicas e expresivas de diferentes medios de comunicación, así como as súas posibilidades informativas e comunicativas, e identificar os tipos de destinatarios das mensaxes. **O proceso de produción audiovisual e multimedia.** Creación de imaxes en movemento e efectos dixitais.

- **Describe a posprodución, a finalidade e as técnicas aplicadas á creación audiovisual. Analiza os procesos técnicos que se realizan na posproducción de pezas audiovisuais. Edición e posproducción de documentos multimedia. Recoméndase empregar como exemplos os *making of* de películas de animación.**

- **Analiza a evolución dos efectos no cine. Valora a necesidade da audiodescrición e da subtitulación de produtos audiovisuais e multimedia. Valorar a complexidade técnica e os resultados prácticos obtidos na fabricación de efectos para cine e televisión. Efectos na historia do cine e a televisión: noite americana, dobre exposición, croma e edición dixital.** Condicionantes do deseño universal.

- Bloque 3 (30%): Os medios de comunicación audiovisual

- **Linguaxe da televisión. Características técnicas e expresivas. Xéneros e formatos de programas de televisión. Fitos da televisión na linguaxe audiovisual. A televisión do futuro. Televisión interactiva.** Analiza producións radiofónicas e televisivas identificando as características dos xéneros e distinguindo os estereotipos máis comúns presentes nos produtos audiovisuais.

- **Analiza pezas emblemáticas dos/das principais realizadores/as de televisión en España e comenta a calidade do produto realizado. Analizar a importancia creativa, técnica e histórica dos/das principais realizadores de televisión en España. A televisión en España. Tipoloxías de programas para televisión e a súa realización: informativos, entretemento, drama, comedia, terror, musicais, concursos, etc.** Grandes realizadores/as: **Gustavo Pérez Puig, José Ramón Díez, Fernando García de la Vega, Pedro Amalio López, Antonio Mercero, Félix Rodríguez de la Fuente, Pilar Miró, Josefina Molina, Valerio Lazarov e Narciso Ibáñez Serrador.**

- **Radio: características técnicas e expresivas. Xéneros e formatos de programas de radio (informativos, revista, retransmisión deportiva, etc.). Características.** Explicar las principales características de la retransmisión radiofónica y la evolución desde sus inicios hasta los sistemas digitales actuales.

- **Radio interactiva.** Comentar as diferenzas de formulación narrativa dos xéneros radiofónicos e establecer as súas características principais. Identifica as características principais dos xéneros radiofónicos. Analiza a estrutura dos principais xéneros radiofónicos.

- **Estudo de audiencias e programación.** Características da obtención de dos datos de audiencia. Sistemas de elaboración estatística de resultados e transcendencia na produción audiovisual. Analiza e **valora a importancia económica dos índices de audiencia** nos ingresos publicitarios das empresas de comunicación. Valora a participación dos estudos de audiencias na programación dos programas de radio e televisión. **Pódense empregar como fontes de referencia para obter datos de audiencia as seguintes:**

* **EGM (para consumo de medios por soportes):** <http://www.aimc.es/-Datos-EGM-Resumen-General.html>

* **Informes de Barlovento (para TV, empregando datos da medidora oficial Kantar Media):** <https://www.barloventocomunicacion.es/blog.html>

- **A radio e a televisión como servizo público.** Medios de comunicación audiovisual de libre acceso. Internet e a socialización da información, a comunicación e a creación. **Uso responsable da rede.** Liberdade de expresión e dereitos individuais do espectador/a. **Identificar e discernir as comunicacións que emiten os medios de**

difusión, diferenciando información de propaganda comercial. Comenta a importancia dos programas informativos de radio e televisión e a súa transcendencia social. **Compara a mesma noticia relatada segundo diferentes medios de comunicación e establece conclusións.** Valora a influencia dos medios de comunicación a través da rede.

- Bloque 4 (10%): A publicidade

- Recoñece as distintas funcións da publicidade, diferenciando os elementos informativos dos relacionados coa emotividade, a seducción e a fascinación. **Analiza imaxes publicitarias relacionando a súa composición e a súa estrutura coa consecución dos seus obxectivos.** Valora a dimensión social e de creación de necesidades das mensaxes publicitarias, analizando as funcións comunicativas e estéticas da mensaxe publicitaria. Análise da imaxe publicitaria. **Publicidade: información, propaganda e seducción.** Funcións comunicativas e estéticas. Xustifica a composición comunicativa e a estrutura de anuncios e mensaxes publicitarias en relación coa consecución dos seus obxectivos.

- **Analiza** os diferentes recursos utilizados para insertar publicidade nos programas: **o spot, o patrocinio, a publicidade encuberta, etc.** Difere as vantaxes e os inconvenientes de cada recurso. Analiza os sistemas de inserción de publicidade nos programas de radio e televisión. Novas formas de publicidade: localización do produto, e publicidade encuberta e subliminar (definicións correctas de ambas as situacións).

- Publicidade: información, propaganda e seducción. **Estereotipos de xénero. Factores de identificación da publicidade sexista.** Expor as consecuencias sociais do papel dos actores e das actrices cinematográficos/as como xeradores/as de tendencias e a súa relación cos patrocinadores comerciais. **Recoñece e explica razoadamente a presenza da publicidade e do patrocinio na imaxe social dos actores e actrices, e a súa transcendencia social.**

- **Comentar a relación entre os triunfos deportivos e a súa asociación a produtos comerciais.** Publicidade no deporte: claves sociais e económicas. Publicidade de dimensión social. **Campañas humanitarias.** Analiza a relación entre o deporte e o patrocinio comercial ou a publicidade.

- Bloque 5 (10%): Análise de imaxes e mensaxes multimedia

- Analiza producións multimedia e new media xustificando as solucións comunicativas empregadas. Desenvolver actitudes selectivas, críticas e creativas fronte ás mensaxes que recibimos a través de canles de difusión, aplicando solucións expresivas para elaborar pequenas producións audiovisuais. **Lectura denotativa e connotativa de imaxes. Análise de imaxes fixas (recomendase revisar o World Press Foto, Associated Press Photos, Reuters Photos, Premio Nacional de Fotografía e Outono Fotográfico), e en movemento. Análise de produtos multimedia.**

- **Valores formais, estéticos, expresivos e de significado das imaxes.** Incidencia das mensaxes segundo o emisor e o medio utilizado. **Recoñece expresiva e narrativamente un film e un programa de televisión valorando as súas solucións técnicas ou expresivas na creación da mensaxe.** Seleccionar e discernir recursos audiovisuais adaptados a unha necesidade concreta. Compara os contidos comunicativos audiovisuais que se achan en internet e valora a adecuación dos emisores e as súas repercusións. Analiza expresiva e narrativamente un programa de televisión, e valora as súas solucións comunicativas e o público ao que vai dirixido.

Bibliografía recomendada:

- Castillo, J.M. (2017). Cultura Audiovisual II. Madrid: Paraninfo.
- Gèrtrudix Barrio, M. (2003). Música, narración y medios audiovisuales. Madrid: Laberinto
- Tirard, L. (2003). Lecciones de cine. Clases magistrales de grandes directores explicadas por ellos mismos. Barcelona: Paidós.
- Gubern, R. (2009). Historia del cine español. Madrid: Cátedra.
- Bustamante, E. (2013). Historia de la radio y la televisión en España. Barcelona: Gedisa.
- Balsebre, A. (2002). Historia de la radio en España-Vol. I y II. Madrid: Cátedra.
- Palacio, M. (2009). Historia de la televisión en España. Barcelona: Gedisa.
- Soengas, X. (2003). El tratamiento informativo del lenguaje audiovisual. Madrid: Laberinto.
- Soengas, X & Roderó, E. (2010). Ficción radiofónica. Madrid: IORTV.
- Hartwig, R.L. (2008). Tecnología básica de televisión digital y analógica. Barcelona: Omega
- Sala, R. (2007). Introducción a la historia de los medios: consideraciones teóricas básicas sobre la historia de los medios de comunicación de masas. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Zúñiga, J. (2009). Cultura audiovisual. Andoain: Escuela de Cine y Vídeo
- Wright, S. (2003). Efectos digitales en cine y vídeo. Andoain: Escuela de Cine y Vídeo.
- Zetti, H. (2000). Manual de producción de televisión. México: Thompson.
- Garrand, T. (2008). Escribir para multimedia y la web: una guía práctica para el desarrollo de contenido en los medios interactivos. Andoain: Escuela de Cine y Vídeo.

!